

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: TRØSTEBREV TIL DANMARK

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "TRØSTEBREV TIL DANMARK", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 509.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-workid134591/facsimile.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

TRØSTEBREV TIL DANMARK

fra

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Danmark! gamle Helte-Moder!
Havfru, født af Bølgen blaa!
Gøte kalder sig din Broder,
Nør i Nør gjør ligesaa,
Dog Høinordens Kæmper tænke
Lidt kun paa, at du er Enke.

Længe Gør bar Bølgen pløiet,
Pranget Seil i spanske Sø,
Før ham Dana faldt i Øiet,
Som hans Frændke under Ø,
Lige hjælpeløs en Enke
Er den store Havmands Frændke*).

Danmarks Freia! Vana-Dise!
Du vel to Gang tusind Aar
Kæmpet har med Langbeen Rise,
Tiest under bange Kaar;
Skal det endes nu saa ilde:
Freia vorder Jettens Frille?

*) »Gør«, Broder til »Nør«, der siden, efter lang Seilads, fandt sine Frender paa de Danske Øar, og Skjaldenavn paa Høinordens »Stor-Viking«, hvis historiske Navn er »Angul«.

Trøstebrev til Danmark

Fredens Hjem, med Sangens Fugle
Svingende sig frit i Sky!
Büver du en Røverkule
Med et blodrødt Nytaars-Ny!
Skai det bedste og det sidste
Folk e-Hjerte sonderbriste!

Himmelen er overtrukket,
Og som Iis vor Mai er kold,
Hver en Udvei synes lukket,
i hver Banke boer en Troid,
Muspels Sønnen fra Bro-Ager
Spyer Ild som Helved-Drager*).

Allerværst det er igunden
Tegn paa Fiendens Overmagt:
Midt iblandt os Helved-Hurden,
Garm, har sine Hvalpe lagt,
Som i Ørene os tude:
Mod er Vanvid, Alt er ude!

Klarlig nok Hjemtyskeriet
Har, som Slangen i vor Barm,
Os til Undergang indviet,
Gjær og tuder nu som Garm,
Tuder ad hver Helt i Fare,
Logger for hver Røver-Skare!

Danmark! gamle Skjalde-Moder,
Føder du ei Sønnen fleer,
Som kan meer end efter Noder
Græde, naar Høitysken leer,
Ingen Skjalde, som kan gløde
Før din Fremtids Morgenrødet

Dengang jeg var ung af Alder,
Var din Fremtid midnatsmørk,
Da hos Hel var glemt din Bælder,
Og dit Folkvang var en Ørk,
Dine Skjalde dig dog love
Turde Guld og grønne Skove.

*) Efter Asamaalet er det Muspels Sønnen, som ved Gynges-Broen spyer Ild og gjær Udslaget, ligesom Granaterne fra Broager.

Trøstebrev til Danmark

Da paa Pramme og paa Baade
Og paa gamle Oriogs-Vrag
Du mod Englands Hoved-Flaade
Værged kiækt dit gamle Flag,
Dine Skjalde, sktøndt du bukked,
Sorgen din med Nektar slukked.

Da din værgeløse Flaade
Folk som Tyve fra dig stjal,
Og da dine Viking-Baade
Kæmped kun som Sild mod Hval,
Dog sin Sømagt dine Skjalde
Turde en Fugl Phønix kalde.

I vor Brand-Olds Morgenrøde,
I den første Keisertid,
Da alt Fællesskab uddøde
Under Brødrers Kiv og Strid,
Dog omkap, som F osser gjalde,
Danskens Prøis sang dine Skjalde!

Fred og Frihed, Magt og Ære
Spaaed vi til Lands og Vands,
Vi, som Glædhjems Fugle-Hære,
Aanded paa dig Oldtids Glands,
Hvæssed Næb til alle Sider
Imod Løke Grinebider.

Og saa høit lød Skjalde-Sangen
Over Bøg og Bølgen blaa,
Saa henrivende var Klengen
Fra Heinordens Hjerte-Vraa,
At i Vesten og i Syden
Jetter studsed ved Gienlyden!

Selv da Norge var afskaaret,
Danmark hæderløs paa Hav,
Og mod os i Oprørs-Aaret
Oplødt Fenris-Ulvens Gab,
Dine Skjalde spaaed Seire,
Spruded lid paa Fiendens Leire!

Trøstebrev til Danmark

Nu, da efter Isted-Slaget,
Storværks Daad ved Fredrikstad,
Atter vaied Seiers-Flaget
Hos »Niels Juel« i Birtingsbad,
Har nu Skjældene opgivet
Danmarks Haab og Hættelivet!

Nu, da Danmarks Helteskare
Prises lydt i alle Land,
Da vi trøstes i Livs-Fare
Med den Kiællinge-Forstand:
Folkedyden, Heltefærden,
Er for god til denne Verden:

Har ei meer i Danmark Sæde
Bedre Skjøn paa Norners Raad?
Har ei Danmarks Skjalde-Kiæde
Bedre Tro paa Heltedaad?
Er nu Tyskens Aand i Luften
Ogsaa deres Gud — Fornuften?

Veed de ei for Danmarks Vaade
Anden Lægedom end Graad,
Uden maaskee Tyskens Naade,
Franskens Nik og Svenskens Daad,
Tør ei Danskens Seir de nævne,
At det Tysken ei skal hævne?

Dronningfødte Dønekvinde!
Du, som kronede din Skjald,
Der ved Fredegodes Munde
Sang med sødest Tonefald:
Svarer Ingen nu til Raabet:
Syng, min Skjald, om Frøde-Haabet.

Skal det spørges: jeg alene,
Aflægs Skjald paa Grævens Rand,
Turde mellem Bantastene
Aande Liv ved Dødens Strand,
Turde vente af Guds Naade
Løst i Solglands Danmarks Gaade!

Trøstebrev til Danmark

Vee da Fuglene, som sjunge,
End paa Kvist i Bøgelund!
Vee den danske Skjæide-Tunge,
Som en Fugl i Ulvens Mund!
Vee da, Freia! dit Guldsmykke,
Stjaalet bort med Danmarks Lykke!

Vee da deiligst Vang og Vænge,
Moder-Ømheds Fædreland!
Vee da Blomsterne i Enge,
Hver en Folkvangs Lillievand!
Vee da alle Danas Frænder,
Hvor de bøe ved Jordens Ender!

Vee Kjød-Hjertet, hvor det banker
End for Frihed, Liv og Fred!
Frosne er da Hjærnes Tanker,
Følesløs er Kiærlighed!
Da er Troide Tidens Helte,
Midgaards-Ormen Jordens Bælte.

Dømt og tabt er Friheds-Sagen
I hvert Hjørne, paa hver Plet,
Thi da klart det er som Dagen,
Hjertet ei selv der fik Ret,
Hvor det kun med Ord og Tanke
Paa sit Egel frit vil banke.

Og hvor skulde Fred vel findes
Mere paa Guds grønne Jord,
Naar ei længer den kan vindes
Af det Fredens Folk i Nord,
Som, imens det var ilive,
Vilde Liv for Freden give!

Hvis da i det flimmelhøie
Fred og Frihed har en Ven,
Danmark, løfi til Ham dit Øie!
Stol kun paa, Han hjælper end!
Da er, trods Stormagter stride,
Over-Magten paa din Side.

Frøstebrev til Danmark

Heller ei har dig forregnet
Du, om nys ved Helgoland
Du paa Hav saae Himmel-Tegnet;
Lyn fra Øst til Vester-Strand;
Hvor før Danskens saaes at lege
Luerne fra Tyskens Ege!

Men hvad har dog saa dit Øie
Naglet til den sorte Jord?
Hvad har kunnet saa nedbøie
Skjoldmø-Dronningen i Nord,
At hun ei, skjøndt Jorden bæver,
Kiækt sit Blik til Himlen hæver!

Ak, det er den sidste Fiende,
Døden med sit Iistap-Spyd,
Som kun Gud kan overvinde
Med Livs-Lurens Aande-Lyd;
Dødens Piil har Hjerte-Roret,
Hær Livs-Haabet giennemboret!

Derfor er dit Blik jordfæstet,
Og til Bly blev din Guld-Graad,
Dine Skjalde Hel har giæstet,
Sat i Band hver Helte-Daad,
Alle Livets Kræfter læmmed,
Lutter Balders-Baal opflammet!

Danmark, ja, du er en Enke,
Hende lig ved Nains Port,
Vi os kan din Redning tænke
Kun som et Vidunder stort;
Thi kun med et Liv af Døde
Har din Fremtid Morgenrøde!

Ungdom din, som Enke-Sønnen,
Altid var dit Haab, din Trøst,
Han for al sin Møie Lønnen
Søgte ved dit Moder-Bryst,
Drak, til Moder at forsvare,
Heltemod af hendes Fare!

Trøstebrev til Danmark

Denne Gang paa Vagt med Hunger
Sønnen døied Trælle-Kaar,
Kiæk han var, men onde Tunger
Gav ham giftigt Banesaar,
Hvisled: hvad vil du forsvare?
Hyt dit Skind! det er i Fare!

Moder din, ældgammel verden,
Giækkes nu af Giøglespil,
Det er mod Naturens Orden,
At sig selv hun raade vil,
Hendes Bedste eftertragter
Netop nu de store Magter!

Og om end hun var i Fare,
Og om end hun havde Ret,
Mod al Verden du forsvare
Kan ei hendes Have-Plet;
Er du bange for Meeneden,
Læg dig til at døe i Reden!

Over- Magten at angribe,
Det er Daarekiste-Raad,
Lade sig for Pligt aflive,
Det er nu kun Heltedaad,
Derfor, Bonde eller Greve,
Man maa heller døe end leve!

Saa det lød ved Dannevirke,
Saa det tød paa Dybbølbjerg,
Orgelet i Dødens Kirke
Spilledes af Ælfrik Dværg,*)
Og Svari-Alfer sang Lig-Psalmen:
»Bedst at døe paa Bænke-Halmen!»

Saa din Ungdom tabte Modet,
Og hardlad Forstanden med,
Aande-Giften gik i Blodet,
Lægehjælp fandt ikke Sted,
Og du følger nu med Taaren
Sønnen din, som Lig paa Baaren!

*) Ælfrik Dværg er Tysker-Aanden.

Trøstebrev til Danmark

Trindt om Land i Frygt og Fare,
Uden Haab og uden Trøst,
Gaaer den lange Sørgeskare,
Hvor kun høres Graadens Røst,
Skømt og Alvor om din Smerte
Knuse vil dit Moder-Hjerte!

Men jeg seer Ham nær i Aanden,
Ham, som yokes inderlig,
Ham, som raader Bod paa Vaanden,
Med Livs-Ordet uden Svig;
Himmelsk Trøst af hans »græd ikke!«
Moder-Hjertet skal inddrikke.

Med sit Guddoms-Ord ved Baaren:
Vaagn! stat op, du Ungersvend!
Skaber Jesus Smil af Taaren,
Skaber Sang af Suk igien,
Lægger, med gienfødt Livs-Varme,
Sønnen i sin Moders Arme!

Sønnen nævner meer ei Giften,
Som forpestede hans Blod,
Taler kun om Livs-Bedriften,
Hvortil gienfødt han opstod,
Taler, til sin Moders Gløde,
Ud af Hjertet, Livets Sæde!

Da skal hver en Skjalde-Tunge
Spaae dig Seir og Held paany,
Og din Søn, den Atterunge,
Løfte høit dit Navn i Sky,
Lære Tysken at bekiende:
Her har Romer-Riget Endet!

Meer end det skal Ungersvenden
Lære Tyskeren mod Nord:
Ei i Preussen eller Venden
Men i Øresundet boer,
Smilende, skjøndt Marsvin true,
Østersøens Bølge-Prue!

Trøstebrev til Danmark

Ja, derhos skal Tysken lære,
Om han end har Tid dertil,
At i Nord, til Hjertets Ære,
Lysen tænder Glædes-Ild,
Kaster Glæde paa Folke-Livet,
Som med Aand det er os givet!

Spørges skal det vidt om Lande,
At det danske Modersmaal,
Som det jævne, klare, sande,
Bærer Guld i Sølvskaal,
Født saalidt af Tysker-Ætten,
Som skien Freia af Frost-Jetten.

Derfor, Danmark! Moder søde!
Tro kun paa Guds-Lykken din!
Græd kun Guld for dine Døde!
Lad dig trøste Kveld-Sang min!
I en Paaske-Morgenrøde
Ogsaa den stod op af Døde.